

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicorvm Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

XXI. De Lateranensi Basilica, & Congregatione per Eugenium IV. ex
Canonicis Frigidionarijs reformata, & restituta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

naſterio anno 1133. Indictione 12. quod à Gulielmo, item à Will. Siciliæ Regibus fuit confirmatum anno 1176. & ab alijs Regibus. per quod multa ei conceduntur, ac ſpecialiter, vt nullus, præter Romanum Pontificem, aliquid ab eo, vel ex eius bonis exigere poſſit. numerat bona tunc per monaſterium poſſeſſa. concedit, vt Abbas, & monachi habeant poteſtatem conferendi honores, & publica officia Vaſallis in terris, & villis monaſterio ſubiectis. Conſtat ex eodem priuilegio, totum territorium caſtri Peſcharij, nunc vulgò Peſchaci, exceptis portu, & arce, ad monaſterium ſpectauiſſe: & ſic conſequenter multa illius bona, & iura fuiſſe à laicis occupata: nam progreſſu temporis dictum Cœnobium non ſolum multis bonis temporalibus, & iuriſdictione videnter ſpoliatum, ſed ad tantam deſolationem reductum, vt nullus amplius ibi monachus maneret, cum Eugenius IV. illud Tremitano Cœnobio reſtituit, & vniuit. Quod poſtea Sixtus V. iterum ſeparauit, & in Abbatiam Conuentualem erexit. quam ſeparationem, & erectionem Clemens VIII. anno 1594. confirmauit, & probauit per literas Apoſtolicas, quæ ſunt Romæ in monaſterio Pacis: licet pauci canonici propter intolerabilem æris intemperie incolere illud poſſint. Abbas, & canonici dicti monaſterij temporalem iuriſdictionem exercent in pago, qui Stilice nuncupatur. Iuriſdictionis ambitus quatuor, & viginti milliaribus Italicis continetur. Hoc eodem anno propoſitum fuit in Capitulo Generali, an Abbatia S. Columani ciuitatis Bobij, quæ ſæpius noſtræ Congregationi fuerat oblata, deberet acceptari, & reſolutum, quod poſſet acceptari ſub certis conditionibus, propter quas vno forſan effectum ſuum non eſt ſecuta.

CAPVT VIGESIMVM PRIMVM.

De Lateranenſi Baſilica, & Congregatione per Eugenum IV. Ex Canoniciſ Frigidianarijs reſormata, & reſtituta.

I.

Natus iam circiter quinquageſimus ſupra centeſimum agebatur, poſtea quam Bonifacius VIII. Lateranenſem Baſilicam, exactis Regularibus canoniciſ originarijs ſecularibus ſubſtituerat, communibus monaſterij bonis in particulares præbendas ſingulis canoniciſ diſtribuit. cum ecce Beatiſſimus Pontifex Eugenius illius ſtatum recogitâs

23. M.

24. B.

& diuinum cultum in illa neglectum, vt pote Sacerdotibus, & Clericis deſtitutum, & conſequenter populorum ad illam accedentium deuotionem fatiſ frigideſcentem animaduertens, ad primæuum ſtatum reducere, & terminos antiquos Patrum per Bonifacium (vt illius verbis vtar) translatoſ reſtituere decreuit. Quod quæſum ſit ex actiſ Capitularibus Congregationiſ, & etiam ab autore Sinebroo, qui omnium ſerè geſtorum teſtiſ oculariſ, & præſentaneus, & Lateranenſiſ Baſilicæ Prior extitit, Aurelius Placentinus ſæpe in hoc libro nominata, fideliter acceptum hic reddendum curabo. Hic namquæ Beatus Pontifex cum adhuc Cardinaliſ exiſteret, in Eccleſia B. Pauli ſibi commendata monaſticum inſtitutum, exactis monachiſ Cluniacenſibus, per Caſſinenſes paulò antea Patruum in æde S. Iuſtinæ reſormatoſ, & ſanctiſſimam fama celebres annuente Martino V. reparauerat, & ad priſtinum vigorem, ac ſplendorem reddiderat. Quam ob cauſam videns ſuum deſiderium optimè adimpletum, & monachos periculum conſtitutoſ cum ſumma toſenſi vrbis diſſipatione diebus, & noctibus diuinaſ laudæ in ea perſoluentes, & in ſumma diſtinctione vitæ monaſticæ degentes, exultabat vberius, & dictam Eccleſiam, & alias frequenter viſitabat. Quædam autem die Lateranenſem Baſilicam ingreſſuſ, videns illam ornamentis ſpoliarum, miniſtris viduatum, & cultum diuinum prope neglectum, firmiter ſtatuit, ſi Deus illi vira tribuideret, prædictam Baſilicam ex canoniciſ regularibus, ſicut fuerat antiquiſ, reſormare. quod conſilium illius animo tam firmiter adherit, vt Pontifex renunciatioſ canoniciſ ex Frigidianarijs accepturi faceret, quibus ſua mentis arcana de dicta Eccleſia per illoſ reſormanda pateſcerent: quanquam ob cauſas ſuperius narratas res illi minus ad votum ſuceſſiſſet: nam ſeditione Populi Romani contra Eugenum exorta, per Bonum ad Oſtia Tyberina, & inde Piſas trajectiſ coactuſ fuit. Poſtea Florentiam abiit, vbi per aliquod temporis ſpatium eſt commoratuſ. inde Bononiam, & Ferrariam profectuſ, iterum Florentiam eſt reueſuſ, vbi Generaleſ ſynodum ſynodum abſoluit, præſentibus Imperatore, & Patriarcha Conſtantinopolitaniſ. Tandem anno 1442. inter Italiæ Principes pace compoſita, prius quam ad Urbem reuertretuſ, Patrioſ noſtroſ in Capitulo Generali Ferrateſ congregationiſ, canoniciſ triginta duoſ ad Lateranenſem Eccleſiam reſormandam Romam mittere præcepit, qui dictoſ parenteſ R. P. D. Aurelium Placentinum tunc Rectorem Generalem cum quatuor ſocijſ, videlicet D. Philippo Veroneſi, & D. Gulielmo Alemanno, & D. Sylueſtro Alemanno, & D. Ioanne Ferrarientiſ, & Fr. Nicolao Conuerſo ad Urbem deſtinauerunt. qui Romam venientes in palatio Lateranenſiſ commoranteſ, &

monaſterij fabricam diſponunt, intra paucos dies omneſ ægitudine corripuntor, ac ex illa D. Philippo de Vino ſublato, reliqui ad alia congregationiſ monaſteria reuertuntur. Quod Eugenuſ reſciens, & in ſuo propoſito perſiſtens, anno ſequentiſ, dum Senis moratur, ad Urbem reuertitur, ad Generaleſ Capitulum alias literas diſtigiſ iubens, triginta canoniciſ cum Priore Romam deſtinari, qui D. Benedictum de Placentia, qui etiam erat Viſitator in Priore electum, cum triginta canoniciſ Romam miſerunt, quos Pontifex in eodem palatio Lateranenſiſ recipi, donec monaſterium abſolueretur, & ſiſ impendiſ neceſſaria illiſ miniſtrari præcepit, deputatoſ eidem S. Sylueſtriſ ſacello, quod erat apud Sancta Sanctorum, vt in eo miſſaſ officiaque diuina pro interiniſ celebrarent. Id animaduertenteſ canoniciſ ſeculareſ, qui tunc Lateranenſem Saluatoriſ Baſilicam tenebant, numero duodecim, compertaque Pontificiſ voluntate illoſ eijcendiſ, & loco illorum regularēſ canoniciſ ponendiſ, ſello die ſanctiſſimæ Euchariſtæ, quo magno multitudine ad Urbem eſt concurſuſ, manuſ vidiſ vironum agreſtium, & plebeiorum agglomerataſ, noſtroſ in palatio Lateranenſiſ commoranteſ, & nihil tale ſuſpicanteſ, poſt menſam inter gratiarum actiōneſ adorantur, & fractiſ ianuam quodaſ per fenetraſ fugere compellunt, alijs capitiſ, & malè habitiſ, totam illorum ſupellectilem, cum libriſ diripiēteſ, quos ſuperuenienteſ Conſervatoreſ Populi Romani de manibuſ illorum eriperunt, & ad palatium S. Petri deducunt. Hic Eugenio Seniſ adhuc morantiſ renūciatioſ, grauiſter accepit, & Romam reueſuſ in Conſpiratoreſ animaduertit. Quod verò ſcribit Platina in Eugenio, Pontificem, vt omnia pacata manerent, Aloyſium Patauinum S. Laurentij in Damoſo præbyterum Cardinalem præmiſiſſe, qui & canoniciſ regularēſ poſiſ ſecularibuſ in Eccleſiam Lateranenſem reſiſiſ: pulſiſ enim à præbyteriſ ſecularibuſ fuerant, dum contendenteſ, veriſ Chriſtiſ corpus ferrent in celebritate eijcendeſ, dum Litanieſ ſunt, ac ſupplicationeſ, poſtoſ erroreſ eſſe, & quæ Sede Pontificiſ per obituſ Pauli II. vacanteſ contigerunt, Platina in Eugenioſ Pontificem reſiſſe. nam quomodo canoniciſ regularēſ cum ſecularibuſ contendere poterant, veriſ Chriſtiſ corpus ferrent in celebritate eiſdem, qui nondum ad Lateranenſem Baſilicam fuerant admiſſi, nec aliquod verum, Aloyſium Cardinalem ante Pontificiſ aduentum canoniciſ regularēſ in eadem Baſilicæ cieticſ ſecularibuſ repoſuiſſe: nam noſtriſ ad ſua monaſteria protinuſ repedaueſſe.

Alterum dicto anno 1443. Eugenius ſub finem Septembris Romam veniens, tercio noſtriſ iubet, vt Priorem cum alijs triginta ca-

mona-

monasterij fabricam disponunt, intra paucos dies omnes agritudine corripiuntur, ac ex illa D. Philippo de Vino sublato, reliqui ad alia congregationis monasteria reuertuntur. Quod Eugenius reficiens, & in suo proposito persilens, anno sequenti, dum Senis moratur, ad Urbem reuertitur, ad Generale Capitulum alias literas dirigere iubens, triginta canonicos cum Priore Romam destinari, qui D. Benedictum de Placentia, qui etiam erat Visitator in Priorem electum cum triginta canonicis Romam miserunt, quos Pontifex in eodem palatio Lateranensi recipi, donec monasterium absolueretur, & suis impensis necessariis illis ministrari preceperat, deputato eidem S. Syluestro facello, quod erat apud Sancta Sanctorum, vt in commissas officiaque ditata pro interitu celebrarent. Id animaduertentes canonici seculares, qui tunc Lateranensem Saluatoris Basilicam tenebant, numero duodecim, compertaque Pontificis voluntate illos eiecisti, & loco illorum regulares canonicos ponenda, festo die sanctissime Eucharistia, quo magis rusticorum ad Urbem est concurus, magna valida virorum agrestium, & plebeciorum agglomerata, nostros in palatio Lateranensi commorantes, & nihil tale suspicantes, post mensam inter gratiarum actiones adorantur, & fractis ianuis quosdam per fenestras fugere compellunt, alij capiti, & male habitis, totam illorum suppellectilem, cum libris diripientes, quos superuenientes Conseruatores Populi Romani de manibus illorum eriperunt, & ad palatium S. Petri deducunt. His Eugenio Senis adhuc moranti renuncians, grauius accepit, & Romam reuersus in Conspiratores animaduertit. Quod verò scribit Platina in Eugenio, Pontificem, vt omnia pacata moueret, Aloysium Patauinum S. Laurentij in Damaso presbyterum Cardinalem premiffisse, qui & canonicos regulares pulsos secularibus in Ecclesiam Lateranensem remisit: pulsi enim à presbyteris secularibus fuerant, dum contendentes, vtri Christi corpus ferrent in celebritate eiusdem, dum Litanie fiunt, ac supplicationes, puto errorem estis, & quæ Sede Pontificis per obitum Pauli II. vacante contigerunt, Platina in Eugenio Pontificatum retulisse nam quomodo canonici regulares cum secularibus contendere poterant, vtri Christi corpus ferrent in celebritate eiusdem, qui nondum ad Lateranensem Basilicam fuerant admissi, nec aliquod ius in dicta Basilica sibi quaesierant. Sed nec illud verum, Aloysium Cardinalem ante Pontificis aduentum canonicos regulares in eadem Basilica ciecisti secularibus reposuisse: nam nostri ad sua monasteria protinus repedaerunt.

II. Ceterum dicto anno 1443. Eugenius sub finem Septembris Romam veniens, tertio nostris iubet, vt Priorem cum alijs triginta ca-

nonicis quancocys ad Urbem mittant, quo illi nuncio accepto plurimum fuit animis conseruati: putabant enim Pontificem ob difficultates iam compertas animum vel despondisse, vel saltem auertisse. ne tamen contumaces haberentur, in Generalibus Comitijis anni sequentis, qui fuit 1444. sic ab illis deliberatum lego. Item deliberatum est, vt pro debito nostro obedatur voluntati, & exhortationi Sanctissimi Patris, & Domini Nostri Eugenij Pape Quarti, qui vult, quod iterum reuertatur Romam ad monasterium sancti Iohannis in Laterano in presenti mittantur quatuor Sacerdotes, & duo Conuersi ad necessaria preparanda, deinde tempore opportuno mutantur reliqui. Pro cuius decreti obleruantia D. Nicolaum Bononiensem Priorem Lateranensem eligunt, designatis alijs triginta canonicis ad iter paratis, sed ipsum Priorem cum duobus tantum Fratribus cum literis exculatoijs ad Pontificem mittunt, cum omni summissione suam ipsorum impotentiam ad tam graue onus subeundum ostendentes, & à proposito desistere plurimum obsecrantes. quod audiens, contra illos excaudit, nec per triginta dies ad suam audientiam amplius admisit. Verum officijs Venerabilium Patrum D. Arsenij, & D. Cypriani monachorum sanctæ Iustine, ac D. Matthæi canonicis sancti Georgij in Alea, qui erant Pontificis cubicularij, tandem placatus, quippe qui bona de nostris locuti sunt. significantes Conuentum canonicorum in Generali Capitulo iam designatum: sed timuisse illos, periculo tam manifesto seipso exponere, Dominum Nicolaum Priorem, & socios accersiri fecit, seiscitatusque, num Generale Capitulum Conuentum Romam mittendum ordinasset, ita factum reperit. Interim canonici seculares Laterani commorantes hęc audito, cum amicis Populum contra Pontificem erigere nituntur, asserentes, illum Romanos ab Ecclesia velle eiecere, vt forenses introducat ad asportandum capita Sanctorum Apostolorum. Quos Pontifex benignè satis allocutus, cum nec promissis, nec blanditijs flectere posset, tandem conuocato Consistorio Cardinalium propositum mentis suæ de Lateranensi Basilica per canonicos nostræ congregationis reformanda patefecit, quibusdam contradicentibus. Sed maior pars Consilium Pontificis probauit: quam ob causam expeditæ fuerunt literæ Apostolicæ, quibus munus visitandi canonicos seculares duobus S. R. E. Cardinalibus fuit demandatum, ij fuerunt D. Thomas Episcopus Bononiensis, qui postea fuit Summus Pontifex Nicolaus V. & D. Petrus Barbo Venetus tituli S. Marci, qui postea fuit Pontifex, & Paulus II. nuncupatus, qui dictos canonicos visitantes, cum omni priuatione dignos inuenissent, illi per Pontificem vocati, sponte in eius manibus suos canonicatus resignauerunt.

His praefatis Pontifex de consilio, & voluntate Cardinalium literas Apostolicas edidit in forma Bullarū, quibus Lateranensem Basilicā eū omnibus canonicis, beneficijs, capellis, bonis, & iuribus spiritualibus, & temporalibus canonicis regularibus nostrae cōgregationis perpetuo regendam tradidit, iuxta mores, & laudabiles consuetudines eiusdem congregationis, & omnes canonicos nostrae congregationis creant canonicos eiusdem Basilicæ Lateranensis, & ab illa canonicos Lateranenses deinceps vocari præcepit. Datæ sunt literæ Apostolicæ 4. Idus Ianuarij anno 1445. quæ in libro Indulgentiarum nostrae congregationis legi possunt, quibus expeditis, missioque pro Conuentu canonicorum illos in possessionem dictæ Basilicæ corporalem misit. Primusque Prior, qui possessionem corporalem apprehendit fuit D. Benedictus de Placentia an. 1445. electus nam D. Nicolaus eo anno electus Episcopus Bononiensis, obiit Luca in æde S. Frigidiani.

Rursus anno sequenti aliam Bullam condidit, qua nostros canonicos Frigidianos ex compluribus authenticis documentis, & priuilegijs à se visis, de veris antiquis, & originarijs canonicis Lateranensibus existere, declarauit. & propterea nostram congregationem non amplius S. Marie de Frisonaria, sed Saluatoris Lateranensis perpetuis futuris temporibus appellari præcepit. quod ne quis per instantiam, & contra veritatem scribere suspiceretur, præterquam quod inferius data opera monstrabitur, eiusdem Pontificis priuilegium hoc loco inferere opportunum iudicauit. quod eiusmodi est, videlicet:

Eugenius Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Cum ad sacratissimam venerandam Lateranensem Basilicam dirigimus oculos mentis nostrae, & inter innumeratas curas pro commissis nobis Christiani populi salute desuper imminentes, nos ad contemplandam diuinam, & admirabilem Ecclesie sanctitatem, celebritatem, & eminentiam religiosa meditatione conuertimus, tantæ profecto sacri loci ueneratione, & deuotione mouemur, ac deducimur, tanta in Deum exultatione perfundimur, & ad ineffabilia sacramenta, & tantarum virtutum admiratione diuinorum mysteriorum stupore afficimur, vt nullam Deo nostro acceptabilem holocaustum, & sancti Pontificis ministerium dignius Saluatori mundi credamus offerri, quam celeste in terris habitaculum, locum sanctuarj, Ecclesiarum omnium clarissimum lumen, & speculum singulare, quod totus orbis miratur, & prædicat, studiosum exornare, colere, omni cura, & pietate decorare, honoris titulo singulariter, & sublimitate, ac vt in ea maiestas Altissimi debeat, ac nobis parum mentibus, & deuotio obsequijs collaudetur, ac spirituali & temporalis ornatu præclarè resurgat, indefessam diligentiam adhibere: & quidquid virtutum Domino largiente donatur, in illius uenerationem consumere. Reuolupus namque gloriosissimi huius sanctæ Basilicæ constructione, quando à Christi-

anissimo ueltra recordationi Constantino Angulo in honorem Saluatoris nostri mira palatrina edificata, ac fundata, & suis opibus, ac priuilegijs debeat legimus, postquam per beata memoria Syluestriū Papam (sicut per sanctos apostolos Domino reuelante cognouit) uenatu factas fente baptisimat, ex quo Constantiana exiit appellata, in mentem uenit sacrari temporis grāda priuilegium eate omnes Christiana fidei, & orthodoxa Religionis Ecclesiar; & postquā ab archiepiscopo exierit ex alio, & de persecutorib; parta uictoria, eo loco primū in sublimi se erexit uocabitur Christianum, & in sanctis altarijs latinitus populis splendens uexillum Crucis effuluit, et profectū non immerito ex illius temporis memoria, & saluari in sustinere latitia in Ecclesia uictoria, & tranquillitate gloriantibus deuoto, lacryma nobis per ora distillant, & corporis, & spiritus latitia in suam gratiam cor nostram; & Caro nostra exultant in Deum uicimus ante oculos Saluatoris nostrinonum in eo loco primū publicè ueneratum, cuius gloria sacra Basilica existit dedicata, quoniam uirtutū Dom no deuotum operante libe datū est, Catholica Ecclesia uictoria, quod imperia in uisio inhihitarat, in fūonem animam locum apud sacrum Patriarchinū nostram, & celeberrimum Lateranū palatium, ubi & Ordo Primæ, & iugis sanctorum Pontificum collocatum Christi sacrificio habitauit, quo ex loco fidei orthodoxæ, & Christiana dignitas ueritas à sancto Pontificibus ueni Spiritus sancti organum toto orbe peruenit; qua in hoc exitus fundata principio, ac sublimi fundamento. Contemplamur mirabilia opera Dei, & sanctificam uirtutū locum, quæ sancti uirtutū Christi sacerdos nouo sanctificationis, & Christianum deo ante omnes Ecclesias diuino uocante delatant, quod imago Saluatoris nostri cunctis ueritatibus respicitur legitur apparuisse, quam deinde sacrum Basilicam beatissimum Pontificem Gregorij in multis operoficit, & diligentia restaurasse & sacratū manūbus confirmasse, tradidit uis est. In mentem subit, quot martyris quot Pontifices, quot Sancti Dei, quot Christiani Principes sacri locum casta mentis intentione calauerunt, quanto loci, cui ipse genuerit, & non indigno; quanto Ecclesia Dei loci alijs præstantioris existunt, tanto hec Sacrosancta Ecclesia illis omnibus est sublimior, & quidquid est in alijs sanctitatis, refertur ad caput, ad uirtutū dignitatem, & merita parum putamus omne, quod dicitur. Coram fidelium populorum ad hunc locum suprema illustratione conuictum, & ingentem libertatis & deuotionis ardorem, quo de toto Orbe conueniunt, & locum celebrant innumera Christianorum turba. Solus illa fama cognitum, & uenerabilem sanctitate, & puritate habit, & Religione Christiana se ferre inuicta religio habere existimant, nisi Saluatorum mundi in illo alio est loco, ubi primū glorificatum uis noui, & Sac. Cathol. Religio existit exaltata; & uide cooperat Deum ad terrā peruenit auctū, ubi Dei & Christi Ecclesia, nata, & adulta, martyris coronata, & per Religiosissimos Principes diuina clementia, potentia, & diuini matris infelicitate, & ubi Romanum imperium sub rege Christi ab-

... apollonum ca-
... religionem est caput, ubi Salua-
... quorum alteri cor-
... Ecclesie erudi-
... Christi Duce exercitū, & po-
... in praesentibus San-
... parte diuina mysteria, & habitac-
... uocant. Sanctissimas, &
... Christi triumphi trophea
... in eadem Vrbe ve-
... adferre uolue-
... sanguinem fudere pro Christo.
... illam uis uoluntatem, & ad locum sacrum Demo-
... angelorum praesidia, Sanctorum
... abundantius impartiri,
... adesse praesentiam mini-
... quem de toto
... tabernacu-
... deuotam
... ac Sanctorum suo-
... accipere. Debet i-
... ubi haerent terre-
... offerri di-
... ho-
... cum
... salu-
... tam
... mem-
... min-
... Patri-
... por-
... ma-
... mine-
... & sa-
... te, &
... rum
... nam
... Spirit-
... N-
... loco,
... naues
... & su-
... ampli-
... que a-
... refu-
... stitue-
... imit-
... tione-
... tue, &
... defi-
... ci-

altari est in eo sacratissimo orbi loco apostolorum ca-
 pite nunc cum Christo regnantium venerabiliter requi-
 ritur ubi sanctitas, & religionis est caput, ubi Salua-
 toris apostoli mirabili predicatur, quorum alteri co-
 loribus clares, alteri magisterium Ecclesiastica erudi-
 tionis ministerium ubi Christiani Duces exercitus, & po-
 puli Dei per Euangelium genitores in praesentiori San-
 ctorum corporum parte diuina mysteria, & habitacu-
 lum Saluatoris venerant, & ornant. Sanctissimas, &
 venerandas Basilicas, & Christiani triumpho strophaa
 solgentia, & preclara monumenta in eadem Vrbe ve-
 diti pretiosa Sacra, quasi ex lateribus asserere voluer-
 rant loca gloriosa, vbi sanguinem fudere pro Christo.
 quae res ipsa sacrorum corporum decore illustrantur, ip-
 se profecto patres huius sacra Basilica Sanctorum me-
 ritae, ac bonifacis martyrum Christi pie credimus spi-
 ritualiter emanare errorem, & Sanctorum Christi sa-
 cramentum esse cunctis, & ad locum sacrum Demoni-
 acis contrarietate. Hic Anglorum praesidia, Sanctorum
 gratiam Saluatoris abundantius impartiri,
 & perculant Spiritus sancti adesse praesentiam mini-
 mi dabit aduam esse, & locum illum esse quem de toto
 Orbe Saluator elegit (Sanctificauit enim tabernacu-
 lum suum altissimum ubi mundi sacrificia deuotarum
 munitur, orationes, sanctas laudes, ac Sanctorum suarum
 rituum in odorem suauitatis accipere. Decet igitur,
 vbi totius sanctitatis est caput, ubi haerent terre-
 nae consilia, ubi est gratia megitudo sacratissima, ho-
 licans, & immaculata obsequia diuina maiestati cum
 omni facilitate perfolui, & munda sacrificia offerri di-
 uino conspectui. Hac igitur pia, & sancta inspiratione
 dedit, & domus Dei zelo solliciti sacra rissimi Pontifices
 praedecessores nostri, illius secuti vestigia, cuius per secula,
 & ordinata sunt opera, postquam venerabilem locum
 pro populo Dei salare, & summi Regis gloria decorauer-
 unt, et ex religiosissimo Christi sacratissimo inenarrabilibus
 & incomprehensibilibus Indulgenti, & diuinae gratiae
 legat, & remissionum exuberantia ornauerunt, hono-
 rarum privilegii sublimauerunt, & decorauerunt titulis
 dignatione. Diuina in terris familiam Clericorum,
 quae regisam vitam ducerent, & ad exemplum nascenti
 Ecclesiae sanctam institutionem seruarent, quos cano-
 nicos regulares appellamus, & sacrum inter clericos,
 & mores Christi viuendi modum in sacra Basilica
 instituerunt, firmarunt, et exerunt, & perpetuo deputa-
 runt: hi prima in terris Ecclesia, & matris Sancto-
 rum Apostolicae praesentia curam gererent, qui primo
 Christianae Religionis Clericorum normam, tradi-
 tiones, & instituta seclantur. Huius profecto sacri or-
 dinis, & sancti propositi, post sanctos apostolos, primam
 in Alexandria Ecclesia Marcus Petri discipulus fuit
 institutus, & condit: ac gloriosus Doctor Augustinus
 Episcopus diuino regulo & doctrina decorauit, & sancta
 memoria vrbani insignis Martyr, & sanctissimus Pon-
 tificis generalis decreti ordine reformauit: & Beatis-
 simus Gregorius Augustinus Anglorum Episcopo veluti
 plantauerunt sacram in commissio sibi populo praecepit
 institui, & in Occidentis sibus ampliat. Hi sunt pro-
 fecto, qui Sanctorum Patrum vitam probabilem imi-

tantur, & Apostolorum instituta in illis Spiritu S. re-
 nouant, qui ad exemplum illorum credentium conuer-
 nerant in vnum, quibus erat cor vnum, & anima vna
 qui Pastoribus suis in xta Ecclesiasticae traditiones obe-
 diunt. Sicque haec sancta, & placens Deo institutio an-
 tiquitas, & ab ipsis sepe primordijs obseruata, extitit,
 & sacra Basilica in per dicti ordinis clericos per longa
 tempora sancte, & salubriter gubernatam fuisse certis-
 sima scientis, & veritate comperimus, & hoc euidentis-
 sime attestantur innumerabilia documenta. Cui autem
 hoc primum, & salutare institutum mundo in maligno po-
 sito, ex antiqua hostium inuidia fuerit perturbatum, &
 per saecula record. Bonifacium Octauum praedecessorem
 nostrum quadam illius temporum multitudine consideratio-
 ne immutatum, & per ipsum Patrum terminum contra
 diuina praeccepta translata noscantur, & amari Regu-
 laribus Canonice secularium Clericorum, & Canonico-
 rum fuerit dicta Ecclesiae cura, & gubernationi com-
 missa, & dignitatum, officiorum, canonuatum, pre-
 bendarum, & beneficiorum erectio, institutio, deputa-
 tio, & fundatio celebrata: ceru etiam tunc expressu
 causis, quae diuina clementia cum omnibus in illa im-
 mutatione narrati nostri temporibus eminens nunc
 cessant, & cessare amplius futuri temporibus Domino
 largiente sperantur: ex praefata immutatione sancta
 Basilica plurimum ab illa sancta institutione in sacro
 cultu, diuino officio, & sacrosancti mysterij, ac in spi-
 ritualibus, & temporalibus deformata, & passa fuerit
 detrimenta quamplurima: & vbi prius religio, & hone-
 stas cum honorum temporalium veritate florebat, vix
 saltem vestigium potuerit bonorum temporalium ap-
 parere, & habitaculum Domini quadam spiritali, &
 temporalis squaliter solitudine. Nihil amplius nostra
 menti, nostri affectibus, nostrae salutis, & humeris im-
 minere conspimus, quam vti pristinum sanctam, & di-
 uinum opus, primam scilicet institutionem reparamus,
 Patrum terminos reponamus, & quasi tacenti manum
 porrigentes, sanctam Ecclesiam Lateranensem ad pri-
 meum statum, & ordinem reducamus. Non profecto
 minor existimamus mercedem, & meritum vitam hanc,
 & sanctam conuersionem primitina Ecclesia, qua de-
 calecente feruore fidelium iam penes defluxit, inspiran-
 te, & prosequente diuino Spiritu renouare, quam alio-
 rum sacrorum ordinum Religionem amplissime per diu-
 nam misericordiam frequenter, & florentes eiusdem
 Spiritu perseverantia custodire.

Nos igitur, qui licet immeriti, B. Petri residentis in
 loco, & prout nobis diuina clementia possit, & seire do-
 nauerit, Romanae Ecclesiae sanctitati, honori, & gloria,
 & sub religione viuendum salutari propagationi, &
 ampliationi paterni studij efficaciter intendimus, qui-
 que ante apostolatam nostram (vbi conscientia nostra
 testis est Deo) dum adhuc essent in minori officio con-
 stituti specialim ad hanc venerabilem Ecclesiam deuo-
 tionem gestimus, & continue spirituali exultatione ce-
 cinimus cum Propheta: Domine dilexi decorem domus
 tuae, & locum habitacionis gloriae tuae: & Quam dile-
 cta tabernacula tua Domine virtutum, concupiscit, &
 defecit anima mea in atria Domini: Et post hac ex-

speciali apostolatus officio hinc Ecclesia nostra existimus debetores, per quam datur, ut in iugulare, & praeferre ceteris omnibus debeamus. Considerantes enim merito salutem expetere, qui Saluatorem toto corde venerantur, ac non dubitantes, quod si religiose paternam benignitatem prosequamur, nostris opportunis clementem Deum reperiemus. Post desiderationem providam, quam cum fratribus nostris diligenter habuimus, ad laudem omnipotentis Dei auctoritate Apostolica, ex certa scientia, pro Ecclesia Dei, Catholicae fidei, & Religionis Christianae honore, & Saluatoris nostri gloria, & pro publica utilitate, & animarum salute, & dilectae Lateranensis Ecclesiae statui, veneratione, commodis, & honore, & usatam sanctam Basilicam ad primam institutionem, & primum statum reducimus, & reponimus.

Ve ordo canonicus, qui secundum Deum, & Beati Augustini regulam ibi nobiscum institutus, perpetuo futuris temporibus in dilecta venerabili Basilica vigeat, & in uoluntate obseruetur. Ac decernimus, & ordinamus, & perpetua stabilitate firmamus, ut praefata Basilica per praefati ordinis clericos in perpetuum gubernetur. Illam quoque dicitur regularium clericorum, & canonicorum curae, gubernationi, administrationi, & plenissima dispositioni cum omnibus spiritualibus, & temporalibus bonis committimus, concedimus, & largimur. Sit ibi religiosorum clericorum sacerdotum Conuentus, qui Anglicam in terris agentis vitam, in diuina laudibus diebus, ac noctibus perseverent: & nihil aliud cogitent, nisi quod ad Domini pertinet seruitutem, & in lege Domini in deserta meditatione versentur. Pariterque auctoritate Omnipotentis Dei, & ex Apostolica potestate plenitudine seculares clericos & canonicos, ac eorum regimen, curam, gubernationem, & institutionem ex nunc ad eadem Basilicam amouemus, & ex abundanti Sedis Apostolicae providentia tollimus, extinguimus, remouimus, ac suppressimus, illiusque Ecclesiae regimini seculares clericos, canonicos incapaces efficiamus. & Bonifacii praedicti institutionem, ordinationem, immutationem, & renouationem, & caetera praemissa constituta quaelibet, & decreta cum omnibus inde secuta, ac si praesentibus de verbo ad verbum inserta essent, cassamus, tollimus, reuocamus, & annullamus: & quascunque Ecclesiasticas dignitates, officia, canonicas praebendas, beneficia, capellanas, siue aliarum beneficia quomodocunque, & a quibuscunque etiam secularibus personis instituta, & per quoscunque etiam S. R. E. Cardinales regi consueti, & quidquid ex immutatione praedictae institutionis, & subsistentur extitit, ex nunc suppressimus, aboleamus, & extinguimus. necnon dignitatum, officiorum, praebendarum, beneficiorum, capellarum, siue altarum praedictorum bona, iura, fructus, redditus, & praerogatas ad commune patrimonium illius Basilicae dilectae regularibus clericis in perpetuum deseruaturam reducimus, appropriamus, & incorporamus. Praesentes quoque seculares canonicos, qui decem dumtaxat numero supersites existunt, ac clericos, & beneficiatos praedictis auctoritate, potestate, & scientia memoratis, ex causis praedictis, & alijs multiplicibus, quas ex certa

scientia nostra firmissima veritate conperimus, & ad dicimus, a dilecta Ecclesia, officij, beneficij, canonicis, praebendis, iuribus, & bonis praedictis amouemus, & nobilissimo iuribus futuris temporibus in praedictis habere volumus, auctoritate & potestate Apostolica plenitudine, decernimus, & statuimus: largiente Domino circa eorum statum, & salubrem profectionem, quantum a Deo datum fuerit, viriliter proueri.

Quia vero diuina misericordia sub regularium canonicorum proposito deuotus a Deo plures familias, cetus, consortia, congregationes, & Ordines habet Christianae religionis, & sanctam conuersionem clementia Saluatoris nostri temporibus multiplicare dignata est, nos in huius sancti operis institutione, & ad tanta rei magnitudinem ad Saluatorem nostrum directi iura nostra uoluntatem inuicem, & pie considerantes, & diuini sedulo studio reuoluentes, ad nouellam in uinea Domini plantationem, religiosam familiam Dei, congregantem de Erissonaria nuncupatam, qua sub eadem Beati Augustini regula altissimo militat, et, & sacramentum, praeter certis conperimus, deuota puritate seruamus, in usus regule vigore, & Ordinis disciplina Saluatoris ipsius famulatur, & Religioni dedit, in carne non suauis carnem uincit, in gratiarum benedictionibus quibus multiplices, & vberes fructus in agro Domini ipsius sancto ministrant & afferre noscuntur, releximus, & mentem nostram diuina inspiratione conuertimus.

Auctoritate igitur apostolica, scientia & potestate, praedicti ordinem, & congregationem praedictam in dilecta Ecclesia confirmamus, ponimus, erigimus, & deputamus: & sanctam Basilicam cum omnibus suis temporalibus, & spiritualibus bonis, iuris, iuribus, praedictibus, privilegijs, exemptionibus in perpetuum dilectae congregationi concedimus, committimus, & inuicem tenendam, possidendam, regendam, & gubernandam largimur, appropriamus, & incorporamus, donamus, & tradimus: ut sub praefata congregationis iure uincit futuris temporibus permaneat. Ac statuimus, & decernimus, ut propria demerit religio, & dilectae Ecclesiae originalis ordo, & institutio habeatur, nec unquam ea liberè, & propria auctoritate accipere, & apprehendere, & fructus, ac proventus in suam uoluntatem conueterere valeant, ex nostra permissione conuicti. Capitulatum quoque, & Conuentum praesentem regularium canonicorum, cum omnibus iuribus, & privilegijs habentibus noscuntur, cum omnibus iuribus, & privilegijs habentibus.

Decernimus praeterea, ac statuimus, ut demeritis in dilectae congregationis Conuentu, & iuxta ad huiusmodi Basilicae titulum, & totius congregationis capite nomen accipiant, & SALVATORIS CONGREGATIO appellentur, & singulis dilectae congregationis canonicis, ubicunque Domino seruantes, huius Basilicae clericis, ministros, & Religiosos, ac de ipsius Capitulo gremio in omnibus iuribus, & privilegijs censeri decernimus, ac ibidem summi Regu laudes, obseruatos, gratias actiones, & quotidianas preces, ac sacrificia pro Christiani populi, & Romanae Ecclesiae salute decens cordis, & purissimi mentibus offerant.

Non-

si autem nos, qui semper istud in rebus gessimus, & inter plurimam qua pro Christiana Catholica fide, & religione habere, & ampliatione, & diuinitus, & ad hunc saluati uero nos, sicut immemorata diuina clementia nostris deus in operari dignatus, hoc salutare opus, & sanctae Romanae Ecclesiae, & cognominis, & cetera praemissa scilicet, & officia scilicet meminerit, quibus saluati seruati, & sub dilectae Basilicae, & idem Februarius pontificatus no-

si autem nos, qui semper istud in rebus gessimus, & inter plurimam qua pro Christiana Catholica fide, & religione habere, & ampliatione, & diuinitus, & ad hunc saluati uero nos, sicut immemorata diuina clementia nostris deus in operari dignatus, hoc salutare opus, & sanctae Romanae Ecclesiae, & cognominis, & cetera praemissa scilicet, & officia scilicet meminerit, quibus saluati seruati, & sub dilectae Basilicae, & idem Februarius pontificatus no-

si autem nos, qui semper istud in rebus gessimus, & inter plurimam qua pro Christiana Catholica fide, & religione habere, & ampliatione, & diuinitus, & ad hunc saluati uero nos, sicut immemorata diuina clementia nostris deus in operari dignatus, hoc salutare opus, & sanctae Romanae Ecclesiae, & cognominis, & cetera praemissa scilicet, & officia scilicet meminerit, quibus saluati seruati, & sub dilectae Basilicae, & idem Februarius pontificatus no-

si autem nos, qui semper istud in rebus gessimus, & inter plurimam qua pro Christiana Catholica fide, & religione habere, & ampliatione, & diuinitus, & ad hunc saluati uero nos, sicut immemorata diuina clementia nostris deus in operari dignatus, hoc salutare opus, & sanctae Romanae Ecclesiae, & cognominis, & cetera praemissa scilicet, & officia scilicet meminerit, quibus saluati seruati, & sub dilectae Basilicae, & idem Februarius pontificatus no-

Monasterium in super, & claustrum, quod apud di-
 ctam Ecclesiam pro tanta rei institutione, & Saluato-
 ris honoris nostrae salute magnis expensis, oneribus, &
 amplissima structura a fundamentis aedificatum, &
 iam facti multa opusculis consummatum est, tum
 eorum visum deparatum, concedimus, & dicta Basilica
 bene profusa, presentia & futura dictae congregationi
 canonicis in perpetuum concedimus, & donamus, ut eo-
 rum ritibus in communi deserviant. Viant sub Priori
 eorum in canonico ordine, salutarem religionem, & obser-
 uantiam regule, ut sanctos decet, obseruent, copiosos, &
 celebri congregatione conuentu, & sacro consortio,
 qualem iam nostris manibus ibidem introduximus, de-
 parauimus, & diuini obsequij mancipauimus, & se-
 cundum praedictam regulam, & ipsius congregationis
 sacra regere, & salubria instituta laudabilem, & Deo
 diuinitatem conuentionem, & vitam agant.

Nonnulli omnes libertates, immunitates, exemptiones,
 dignitates, privilegia a Romanis Pontificibus praedictis
 nostris huiusmodi per Privilegia, vel alias indulgentias
 Ecclesiae Lateranensis Capitulo, Conuentui, & ipsius
 clonibus, necnon dictae congregationis de Trifonaria con-
 cessas, hae a Regibus, Principibus, & alij Christi fideles
 Ecclesiae praesentis a largitis, dictae Ecclesiae Lateranen-
 sis, & Capitulo, Conuentui, & ipsius regularibus cano-
 nicis confirmamus, conuicimus, donamus, & auctori-
 tate apostolica confirmamus. Statuentes apostolica
 auctoritate, & per Saluatoris nostri misericordiam, &
 per apostolum Petrum, & Pauli merito gloriosos, & sub
 dictis constitutionibus iudicij, ut nullus hominum eor
 impetare, turbare, vel impedire presumat, vel praedicta
 ad Dei laudem, & gloriam instituta, stabilita, perpetua
 auctoritate firmata immutare, sed ut omnes roborare,
 corroborare, & inuoluntate seruare fatagant a misericordis
 Dei, & Saluatoris nostri benedictionis gratiam
 consequantur.

Si uolentes, & eadem auctoritate decernerent, quod
 si fuerit aliquid contra praemissa, vel aliquid praemissio-
 num per nos, vel Sedem Apostolicam in posterum conce-
 dit, ut mutari, vel immutari contingat, nisi de praesentibus
 literis ad verbum in literis huiusmodi mentio fieret
 specialis, illud, & quidquid secus factum fuerit, etiam si
 interu proprio, vel ex certa scientia, vel quibusvisque ali-
 quibus uisibus emanauerit, irritum sit, & inane, nullam
 que obtineat robori firmitatem. decernerent in super ex
 nunc, nullum roborem, vel momentum, si secus a quoquam
 quauis auctoritate scietur, vel ignoranter contigerit at-
 tentari.

Cum autem nos, qui semper istud in uobis gestimus,
 & inter plurima, qua pro Christiana Catholica fidei, &
 religione honore, & ampliatione, & diuini cultus, &
 religio saluati propagacione, & Romanae Ecclesiae
 gloria per nos, licet innumeratos, diuina clementia nostru
 tempore operari disposuit, hoc salutare opus, & sen-
 tiam reformacione nobis creditam, & reuerentiam sus-
 ceperimus, & cognouimus, etiam praemissa solliciti, &
 efficacibus studiis intendentes, quibus salutaris seruo-
 ex sancto desiderio semper creuit, per alias nostras lite-
 ras sub Dat. Florentiae 8. idu Februarij Pontificatus no-

stri anno nouo, dispostiones alias ordinauimus, & suc-
 cessiue per alias literas nostras Dat. Roma apud S. Pe-
 trum Calend. Maij Pontificatus nostri anno 14. & per
 alias literas sub Dat. Roma apud sanctum Petrum 4.
 idus Ianuarij, Pontificatus nostri anno 15. secundum
 quod expedire uidebatur, plura circa hac reformauimus,
 quarum uigore Altissimo concedente, quamplurima
 huic praesenti nostra plena, & perfecta ordinationi,
 & constitutioni, & dispositioni accommodata, & utilita-
 tam circa dictorum canonicorum regularium possessio-
 nem, quam administrationem, & plura alia tam per
 dictos canonicos, quam per alios de mandato nostro ge-
 sta, & facta sunt: illas omnes, cum omnibus inde secutus,
 quatenus huic nostrae praesenti ordinationi conuenient,
 approbamus, & illi per hanc nostram plenam, & per-
 fectiorem dispositionem aduicimus. In ceteris autem uel
 contrariis, uel qua huic minime conuenient, tollimus,
 & cassamus, & hanc plenam, & perfectam, & integrā,
 firmam, & illibatam ordinationem esse uolumus, & de-
 cernimus. Non obstantibus dicti Bonifacii influenza, &
 immutatione praedicta quauis firmitate, & ro-
 boratis, ac privilegijs per Sedem Apostolicam dictis
 secularibus canonicis beneficijs, capitulis, dignitati-
 bus, & officijs praedictis, uel ipsi Ecclesiae quomodocumque
 concessis, & quocumque robore munitis, necnon alijs A-
 postolicis, & dictae Ecclesiae constitutionibus iuramento,
 uel alia firmitate roboratis, ceterisque contrariis
 quibusvis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc
 paginam nostrae reuocacionis, repositiois, cassationis,
 ordinationis, firmationis, commissiois, concessiois, lar-
 gitionis, amotionis, extirpationis, suppressionis, cassatio-
 nis, reuocacionis, annullacionis, abolitionis, appropri-
 ationis, incorporationis, institutionis, positiois, ere-
 ctionis, deputacionis, tributionis, donacionis, confir-
 mationis, cassationis, communitiois, & uoluntatis in-
 fringere, uel ei auso temerario contraire. Si quis autem
 hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipote-
 tis Dei, & beatorum apostolorum Petri, & Pauli eius
 si nouerit incursurum. Datum Roma anno Incarnatio-
 nis Dominicae 1446. decimo octauo Calend. Ianuarij,
 Pontificatus nostri anno 16.

Ego Eugenius Catholicae Ecclesiae Episcopus sub-
 scripsi.

Ego Georgius tit. S. Anast. presbyter Cardinalis de Eli-
 sco manu propria subscripsi.

Ego B. Basilica SS. XII. Apostolorum presb. Card. Nicen.
 manu propria.

Ego Antonius tit. S. Chrysoconi presb. Cardin. manu
 propria.

Ego Io. tit. S. Laurentij in Lucina presb. Cardin. manu
 propria.

Ego G. tit. S. Martini in montibus presb. Cardin. sub-
 scripsi.

Ego Ioan. tit. S. Mariae trans Tyberim presb. Card. ma-
 nu propria.

Ego Ludouicus tit. S. Laurentij in Damaso presb. Card.
 Aquileg.

Ego Dominicus tit. S. Crucis in Ierusalem Cardin. Fir-
 manus.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ego *Alphonsus tit. SS. Quatuor Coronatorum presb. Cardin.*
 Ego *Henricus tit. S. Clementis presb. Card. Mediolan.*
 Ego *Thomas tit. S. Susanna presb. Cardin. manu propria.*
 Ego *Io. tit. S. Sabina presb. Card. manu propria.*
 Ego *Prosper S. Georgij ad Velum aureum S. R. E. Diacon. Card.*
 Ego *Petrus S. Marianus S. R. E. Diacon. Card.*
 Ego *Ioan. S. Angeli S. R. E. Diacon. Card.*
 Ego *Franciscus Episcopus Portuen. manu propria.*
 Ego *Io. Episcopus Prænestinus manu propria.*

Hæc Eugenius, ex quibus merito corrigenda quæ Iosephus Mozzagrugnus recens autor lib. 2. de rebus gestis canonicorum regularium fol. 45. pag. 2. scribit, in Bulla Eugeniæ non contineri originem canonicorum Frigidianorum, nec reduci siue restitui canonicos Frigidianos ad Lateranensem Basilicam, sed totum ordinem canonicorum regularium in vniuersum, qui cū esset in multas familias reformatus, in familia Frigidiana introducit in Ecclesiam Lateranensem, si enim de illorum origine non loquitur, quid illa Pontificis verba sonant: *Huius profecto sacri Ordinis, & sancti propofiti post sanctos Apostolos primam in Alexandria Ecclesia Marcus Petri discipulus fuit institutor, & conditor? &c.* Dicit, loqui Pontificem de origine totius Ordinis in vniuersali, non de origine congregationis Frigidianæ. At si sub ordine canonico in vniuersali non comprehenditur origo istius congregationis in particulari, cur dicit se velle, aut voluisse reducere canonicos Frigidianos ad illam Ecclesiam, vt ipsam reduceret ad suum statum primæum, & constitueret in ea clericos, qui erant ordo illius Ecclesiæ originalis? Dicit enim statim aliquis: hi Frigidiani non sunt de illis originarijs clericis à D. Marco, siue à sanctis Apostolicis institutis, sed nuper in monasterio Frigidiano fuerunt instituti. Quare aut falsum dicit in verbis consequentibus, se velle reducere ad Lateranensem Basilicam illum ordinem, qui erat eiusdem Ecclesiæ primæus, & originalis: aut de origine canonicorum Frigidianorum agit in præcedentibus, cum dicit: *Huius profecto sacri Ordinis &c.* Deinde si non ipsi Frigidiani ad Lateranensem Basilicam fuerunt reducti, ac illi restituti, quinam alij? an Germani, an Galli, Hispani, Hyberni? certum enim est aliquos fuisse restitutos, & nulli alij demonstrari possunt, præter Frigidianos. Dicit restitutus est ordo canonicus in vniuersum. Sed quid est vniuersale sine singularibus? Certè actus iste restitutionis cum sit particularis, & practicus, circa aliquam particularem congregationem, non circa vniuersale abstractum exercitus fuit: & nulla alia congregatio, præter Frigidianam, demonstratur, circa quam contigerit illum exerceri. Sed ve-

ritas huius assertionis ex dictis in sequenti capite planior fiet.

CAPVT VIGESIMVM SECVNDVM.

Canonicos Frigidianos Ecclesiæ Lateranensis per Eugenum restitutos fuisse verè, & propriè de antiquis Canonicis Regularibus Basilicæ Lateranensis, & per reformationem factam in Monasterio Frigidiano nullam nouam Congregationem fuisse institutam.

Vod non desint Auctores, complura de nostra congregatione falsa, ficta, & fabulosa suis in libris exarantes, que licet ante centum annos, & amplius, coram nonnullis S. R. E. Cardinalibus mature

discussa, & reiecta, necnon in causa præcedentis inter nos, & Ven. Monachos congregationis Cassinensis coram alijs S. R. E. Cardinalibus per procuratores partis aduersæ milles allegata, inculcata, & ab eisdem Cardinalibus, immò à Summis Pontificibus parui penia, contempta, & reiecta: nihilominus ex libris allegationum eiusdem partis aduersæ, aut verius ex apologijs, & famosis libellis Ambrosij Coriolani, Pauli Bergomenis, & similibus diligentissimè collecta suis libris denuo inferere, & contra litteras Apostolicas denuo in vulgus spargere non timeat, afferentes, canonicos in monasterio Frigidiano reformatos non fuisse vetè de illis antiquis canonicis Lateranensibus à B. Augustino, immò à sanctis Apostolis institutis, sed in ipsa reformatione Frigidiana tramitem successione ab antiquis canonicis deductum intercessum, nouamque congregationem ab antiqua Lateranensi longè diuersam per quemdam Fratrem Iacobum Conuersum ordinis Prædicatorum Apostolam, & refugam institutam. Contempserunt hic loci, Lector Beneuolè, subsistere, tramitemque narrationis paululum intermittere, Scholasticum interim acturus, ostendensque, si Diuis placet, in meridiana luce veritatem.

Quod nimirum in reformatione Frigidiana nulla noua congregatio fuerit instituta, nec trames antiquarum canonicorum vniuersalis sed canonicos Frigidianos

reformati, & Laterani per Eugenum restitutos esse, & propriè de antiquis canonicis Lateranensibus à sanctis Apostolis, vel Augustino, vel apostolis institutis, & ex illis instituta successione spiritum aliter propagatum, & propterea nomen, ac titulum canonicorum Lateranensium ipsi Frigidiani reformati non iam inueniuntur. Item Laterani Pontificum super conuersum, quomodo fuisse per se esse Pontifici restitutum.

Ancautem veritatem, quam nullus negare potest, nisi rei, de qua nunciamus, ignarus, vel oculis horee suffultus, triplici genere demonstratum sic probo. primò quidem ratione, secundò auctoritate Doctorum, & Historicorum, tertio de re, & definitionibus Romanorum Pontificum.

Prima ratio sumitur à lo: o reformationis, que sic dicitur. Canonici antiqui Frigidiani ante reformationem erant de veris, & legitimis canonicis Lateranensibus, hoc assumptum probo dupliater. primo quia veteres Frigidiani erant de antiquis canonicis per B. Frigidianum instituti, vt supra 6. ostendimus: Canonici verò in Ecclesia Laterani per B. Frigidianum instituti erant de canonicis Lateranensibus: nam ipse B. Frigidianus factus fuit Episcopus Lucensis ex canonicis Lateranensibus, qui ad Episcopatum euectus canonicos regulariter viuentes more Lateranensium in Ecclesia Lucensi statim plantauit, sicquod quia veteres Frigidiani erant eiusdem generis instituti cum canonicis S. Frigidiani, nam vtriusque Prioratu monasterij, & que suos Prioratus de gemis Caputuli S. Frigidiani, vel alterius monasterij congregationis Frigidianæ, sicut ex libris canonicis eligeant, vt ex forma electionis, que ante reformationem per illos fuit facta, & quæ supra cap. 7. meminimus, satis liquet. At Frigidiani canonicos cum antiquis Lateranensibus eisdem prioris fuisse instituti, præter ea, que supra cap. 45. & hoc eodem libro supra 4. tradidimus, probabimus inferius ex comparatione litterarum Apostolicarum. Subinfero nunc Martini. Sed canonici reformati circa annum 1401. in monasterio Frigidiano iidem prioris fuerunt, & sunt cum antiquis loci canonicis ante reformationem: nam constat, quidquid nonnulli quædam reuerentur, canonicos regulares saltem à Alexandro IV. vsque ad annum 1401. contra supra deditis patet, ac in eodem monasterio post reformationem quingue canonicos superstitos fuisse, quorum vnus post reformationem nomine Frater Ioannes anno 1406. fuit Prior monasterij, vt patet per instrumentum restitutionis primi Prioris Casoretani supra relatam. Ergo de primo ad vltimum canonici Frigidiani reformati fuerunt, & sunt verè de prima antiquis canonicis regularibus Lateranensibus, & non per solam indulgentiam Pontificis sic dicitur.